

Kapitalvinster och kapitalförluster 2006

HE0109

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	3
A.1	Ämnesområde	3
A.2	Statistikområde	3
A.3	SOS-klassificering	3
A.4	Statistikansvarig	3
A.5	Statistikproducent	3
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	4
A.8	Gallringsföreskrifter	4
A.9	EU-reglering	4
A.10	Syfte och historik	4
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	5
A.13	Internationell rapportering	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration	6
B.0	Inledning	6
B.1	Innehåll	6
1.1	Statistiska målstorheter	6
1.1.1	Objekt och population	7
1.1.2	Variabler	7
1.1.3	Statistiska mått	8
1.1.4	Redovisningsgrupper	8
1.1.5	Referenstider	8
1.2	Fullständighet	8
B.2	Tillförlitlighet	9
2.1	Tillförlitlighet totalt	9
2.2	Osäkerhetskällor	9
2.2.1	Urval	9
2.2.2	Ramtäckning	9
2.2.3	Mätning	9
2.2.4	Svarsbortfall	10
2.2.5	Bearbetning	10
2.2.6	Modellantaganden	10

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	10
B.3	<i>Aktualitet</i>	10
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid.....	10
3.3	Punktlighet	10
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	11
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	11
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	11
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	12
5.1	Spridningsformer.....	12
5.2	Presentation	12
5.3	Dokumentation.....	12
5.4	Tillgång till primärmaterial	12
5.5	Uppl ysningstjänster	12

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Hushållens ekonomi

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Inkomster och inkomstfördelning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Nej

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostersgatan 23
Kontaktperson: Peter Öberg
Telefon: 019-17 67 85
Telefax: 019-17 70 83
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostersgatan 23
Kontaktperson: Peter Öberg
Telefon: 019-17 67 85
Telefax: 019-17 70 83
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99). Som underlag till statistiken används Skatteverkets registrerade uppgifter om deklarerade kapitalvinster och kapitalförluster vid avyttring av fastigheter, bostadsrätter och värdepapper. Hushållen är skyldiga att redovisa dessa avyttringar till Skatteverket på särskilda blanketter. Som underlag används även kontrolluppgifter avseende avyttring av värdepapper samt överlåtelser av bostadsrätter. Värdepapperscentralen, banker och andra institut som förvaltar hushållens finansiella ägande, avyttringar m.m. är skyldiga att lämna uppgifter

till Skatteverket. Som komplement till registrerade självdeklarationsblanketter används också uppgifter om försäljningar av småhus och näringsfastigheter som hämtas från Skatteverkets fastighetstaxeringsregister.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inga uppgifter gallras i det slutgiltiga individregistret över kapitalvinster och kapitalförluster.

A.9 EU-reglering

Inga tvingande EU-direktiv finns för kapitalvinst- och kapitalförluststatistiken.

A.10 Syfte och historik

Från och med inkomståret 2003 dataregistrerar Skatteverket de blanketter som används vid självdeklaration av kapitalvinster och kapitalförluster vid försäljning/avyttring av fastigheter, bostadsrätter och värdepapper. Uppgifterna överförs till SCB, som sammanställer ett register över hela befolkningens kapitalvinster och kapitalförluster. Från och med 2007 framställs statistik över kapitalvinster och kapitalförluster, med inkomståret 2005 som första redovisade årgång. Statistik för åren 2003 och 2004 kommer att publiceras under 2008.

Statistiken syftar till att ge kunskap om kapitalvinsternas och kapitalförlusternas sammansättning och fördelning. Statistiken används också till prognoser för statens skatteinkomster och inkomstfördelningsstudier. Statistik och mikromaterial för kapitalvinster och kapitalförluster gör det möjligt att bättre bedöma konsekvenserna av och kostnaderna för regelförändringar inom kapitalbeskattningen.

För inkomståren 1999-2001 och 2003 genomfördes urvalsbaserade undersökningar av befolkningens kapitalvinster och kapitalförluster. Dessa undersökningar baserades på undersökningen Hushållens ekonomi (HEK), som de aktuella åren utökades med ett tilläggsurval för personer med stora kapitalvinster. Uppgifterna om kapitalvinst och kapitalförlust överfördes då manuellt från självdeklarationen av SCB.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används bland annat av Finansdepartementet, intresseorganisationer

och forskare för studier av kapitalvinsternas och kapitalförlusternas sammansättning och fördelning samt till prognoser över statens skatteinkomster. Statistiken har dessutom ett allmäninformativt värde.

A.12 Uppläggning och genomförande

Från Skatteverket inhämtar SCB dataregistrerade uppgifter från de blanketter som används vid självdeklaration av kapitalvinst och kapitalförlust vid försäljning/avyttring av fastigheter, bostadsrätter och värdepapper. Utifrån de registrerade blanketterna beräknas kapitalvinst och kapitalförlust på individnivå. För de olika delarna i kapitalvinsterna/förlusterna framställs både den faktiska vinsten/förlusten (s.k. bruttovinst/bruttoförlust) och det skattepliktiga respektive avdragsgilla beloppet på vinsten/förlusten.

Som komplement till de registrerade blanketterna används information från fastighetstaxeringsregistret (avseende försäljning av småhus och näringsfastighet) och Skatteverkets kontrolluppgifter avseende försäljning av bostadsrätt, aktieförsäljning samt vinst/förlust vid försäljning av värdepappersfonder.

Summan av de beräknade kapitalvinsterna respektive förlusterna från blanketterna för en individ jämförs med den *taxerade* kapitalvinsten eller kapitalförlusten (som också inhämtas från Skatteverket). I de fall summan av de registrerade uppgifterna från blanketterna (tillsammans med övriga datakällor) avviker från den taxerade vinsten/förlusten skapas restposter. Den framräknade vinsten/förlusten (skattepliktigt belopp) plus eventuell restpost ska således överensstämma med den taxerade vinsten/förlusten.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering av statistiken förekommer.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster med Skatteverkets dataregistrering som grund publicerades för första gången 2007 (avseende inkomståret 2005). Viss utveckling av statistiken kommer sannolikt att ske i kommande årgångar.

B Kvalitetsdeklaration

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se http://www.scb.se/Grupp/Metod/Dokument/QM_Kombinat.pdf

B.0 Inledning

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster är en registerbaserad totalundersökning som beskriver befolkningens vinster och förluster vid försäljning/avyttring av fastigheter, bostadsrätter och värdepapper. Statistiken bygger huvudsakligen på registrerade uppgifter från de blanketter som privatpersoner använder vid självdeklaration av kapitalvinster och kapitalförluster. Dessa uppgifter överförs på filer från Skatteverket.

Då undersökningen baseras på administrativt material har den fördelen av att vara totalräknad och inte behäftad med svarsbortfall. Samtidigt innebär användandet av källor vars syfte är ett annat än undersökningens att uppgifterna inte nödvändigtvis direkt ger svaret på den frågeställning som ska belysas.

Att statistiken redovisas relativt långt efter mätperioden kan också uppfattas som en svaghet.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Viktiga målstorheter är:

- Totalsummor för kapitalvinster/förluster (totala, reala och finansiella)
- Medelvärden och medianvärden per person för kapitalvinst/förlust
- Andel och antal personer med kapitalvinst/förlust

För individer definieras viktiga redovisningsgrupper utifrån kön, ålder och region/kommun.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulation för statistiken är alla personer som enligt gällande lagar ska vara folkbokförda i Sverige både den 1 januari och den 31 december undersökningsåret (s.k. helårspersoner).

1.1.2 Variabler

I statistiken redovisas följande kapitalvinstslag:

- Nettot av reala kapitalvinster/förluster
- Nettot av finansiella kapitalvinster/förluster
- Nettot av totala kapitalvinster/förluster
- Taxerade kapitalvinster
- Taxerade kapitalförluster

Med netto avses samtliga vinster minus samtliga förluster för respektive kapitalvinstslag (totala, reala och finansiella vinster/förluster). Nettot blir negativt om förlusterna är större än vinsterna.

Reala kapitalvinster/förluster

Real kapitalvinst/förlust avser nettovärdet på vinst/förlust vid försäljning av småhus (inklusive fritidshus), bostadsrätter och näringsfastigheter.

Finansiella kapitalvinster/förluster

Finansiell kapitalvinst/förlust avser nettovärdet på vinst/förlust vid försäljning/avyttring av värdepapper: aktier, aktie- och blandfonder, optioner och övriga värdepapper. Vinst vid avyttring av räntefonder deklareras inte som kapitalvinst, utan som kapitalinkomst. Räntefonder ingår således inte i statistiken.

Summan av de beräknade kapitalvinsterna respektive förlusterna från deklara-tionsblanketterna jämförs med personens slutliga *taxerade* kapitalvinst eller kapitalförlust. I de fall summan av de registrerade uppgifterna från blanketterna (tillsammans med övriga datakällor) avviker från den taxerade vinsten/förlusten skapas en restvinst/förlust. Restbeloppet antas vara finansiell vinst/förlust och behandlas således enligt skatteregler för finansiella kapitalvinster.

Totala kapitalvinster/förluster

Totala kapitalvinster/förluster utgörs av summan av nettovärdena på reala och finansiella kapitalvinster/förluster.

Taxerade kapitalvinster/förluster

Taxerade kapitalvinster avser den vinst som personerna får betala skatt på, dvs. beloppet som taxerats efter eventuella kvittningar mot förluster och nedräkning till skattepliktigt belopp.

Taxerade kapitalförluster avser den förlust som personerna får göra avdrag för, dvs. beloppet som taxerats efter eventuella kvittningar mot vinster och nedräkning till avdragsgillt belopp.

Taxerade kapitalvinster/förluster inhämtas direkt från Skatteverket.

1.1.3 Statistiska mått

Flertalet av de statistiska storheter som skattas i kapitalvinst- och kapitalförluststatistiken är definierade som totaler (t.ex. "antal personer med kapitalvinst/förlust" och "summan av alla kapitalvinster/förluster för samtliga personer") eller kvoter (t.ex. "medelvärde för kapitalvinst/förlust"). Vidare skattas fraktiler (median och decil). Kapitalvinstens/förlustens andel av den sammanräknade förvärvsinkomsten (inklusive kapitalinkomster) redovisas också.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Kapitalvinster/förluster redovisas för ett flertal redovisningsgrupper. Redovisningar görs framförallt efter följande variabler:

- Kön
- Ålder
- Kommun
- Sammanräknad förvärvsinkomst inklusive kapitalvinst och kapitalinkomst

1.1.5 Referenstider

Statistiken avser de kapitalvinster och kapitalförluster som gjorts under respektive inkomstår.

I den redovisade statistiken ingår endast personer som var folkbokförda både den 1 januari och den 31 december undersökningsåret. I grundregistret ingår dock alla personer som någon gång varit folkbokförda under året, liksom dödsbon.

Uppgifterna över totala *taxerade* kapitalvinster/förluster redovisas för samtliga personer som någon gång varit folkbokförd under respektive år 1991-2006 (d.v.s. inte bara för helårspersoner).

1.2. Fullständighet

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster baseras på de blanketter som privatpersoner använder vid självdeklaration av vinst/förlust vid försäljning/avyttring av fastigheter, bostadsrätter, värdepapper mm. Blanketterna har registrerats av Skatteverket.

För försäljning/avyttring av näringsfastighet, övriga tillgångar, utländsk valuta, avyttring av aktier i fåmansföretag och andel i handelsbolag samt standardiserade köp-/säljoptioner med löptid på högst ett år finns endast uppgift om förekomst av vinst/förlust, ej belopp.

Om den framräknade vinsten/förlusten för värdepapper, småhus och bostadsrät-

ter avviker från den *taxerade* vinsten/förlusten skapas en restvinst/förlust som är skillnaden mellan dessa värden. Vid förekomst av restbelopp för en person, samtidigt som uppgift om förekomst av försäljning av näringsfastighet finns, antas restbeloppet utgöras av vinst/förlust vid försäljning av näringsfastighet. Vid övriga förekomster av restvinst/förlust antas denna vara finansiell.

Kapitalvinster/förluster som inte deklarerats på självdeklarationsblanketterna ingår i undersökningen som restpost, men bara under förutsättning att det finns uppgift om taxerad vinst eller förlust.

Restposten som innehåller oförklarade vinster/förluster blir mycket stor för vissa personer, vilket bland annat beror på granskning och förändringar efter det att självdeklarationsblanketterna ifyllts och registrerats. Ingen hänsyn tas till de eventuella rättningar och eftertaxeringar som Skatteverket gör efter det att filer med vinster/förluster har skickats till SCB.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster, som framställs genom en registerbaserad totalundersökning, bedöms vara av god kvalitet. Vissa osäkerhetskällor som påverkar statistiken finns dock. Det gäller t.ex. fel vid dataregistrering av blanketterna och bearbetningsfel vid granskning.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken baseras på en totalundersökning varför inget urvalsfel föreligger.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulation för statistiken är samtliga personer som enligt Registret över totalbefolkningen (RTB) var folkbokförda både den 1 januari och den 31 december undersökningsåret. I RTB förekommer i viss mån täckningsfel vilka består i att personer som borde vara folkbokförda inte är det (undertäckning) samt att personer är folkbokförda trots att de inte borde vara det (övertäckning).

Emigranter utgör övertäckning om utflyttning inte anmäls. Studier tyder på att folkbokföringen och därmed RTB innehåller ett betydande antal personer som inte längre bor i landet. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i såväl folkbokföringen som RTB och det påverkar även statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster. Under år 2004 genomfördes studier där man försökt att skatta storleken på övertäckningen med hjälp av registerstatistik. En preliminär uppgift pekar på en övertäckning på minst 35 000 personer (cirka 0,4 procent av totalbefolkningen).

2.2.3 Mätning

Underlaget till statistiken är huvudsakligen registrerade data från de blanketter som används vid självdeklaration av kapitalvinst och kapitalförlust. Variabler

som motsvarar vinster/förluster på blanketterna skapas där uppgifter finns tillgängliga. Kvaliteten på uppgifterna beror dels på hur väl blanketterna fyllts i av deklaranter, dels på dataregistreringen. Vinsterna/förlusterna beräknas enligt skatteregler för reala respektive finansiella vinster/förluster. Då vinstbeloppet inte stämmer överens med den taxerade vinsten/förlusten skapas en restpost som antas vara finansiell. Det innebär att vinster och förluster som inte deklarerats på blanketterna eller som har förändrats efter Skatteverkets granskning inkluderas som en finansiell restpost under förutsättning att det finns en taxerad uppgift för personen.

2.2.4 Svarsbortfall

Rampopulationen för statistiken är samtliga folkbokförda personer enligt RTB. Svarsbortfall föreligger därför inte. Däremot kan svarsbortfall föreligga i de datainsamlingssteg som föregår skapandet av det register som används, t.ex. i den bemärkelsen att individ underlåter att inlämna en självdeklaration.

2.2.5 Bearbetning

Dataregistrering sker vid de lokala skattemyndigheterna. Uppgifter som aviseras till SCB granskas i olika skeden av bearbetningarna. För att undvika fel vid härledning av skapade variabler görs kontroller där de skapade variablerna bl.a. stäms av mot uppgifterna från de administrativa registren. Bearbetningsfel kan uppstå både vid dataregistrering och granskning.

2.2.6 Modellantaganden

Vissa modellantaganden görs vid beräkning av de olika kapitalvinst/förlustbegreppen. Exempelvis görs antaganden om att restvinster/förluster (som uppstår då taxerad vinst/förlust inte överensstämmer med beräknade belopp utifrån deklarationsblanketterna) är finansiella.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Då statistiken bygger på en totalundersökning sker ingen redovisning av osäkerhetsmått.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Uppgiftsinsamling och publicering görs årligen från och med 2007 (avseende inkomstår 2005).

3.2 Framställningstid

Framställningstiden för statistiken är cirka 2 månader från det att registrerade kapitalvinstblanketter inkommit från Skatteverket. Anledningen till den relativt långa perioden mellan referensperiodens slut och publiceringstidpunkt är att uppgifterna om kapitalvinster/förluster levereras till SCB nästan ett år efter inkomstårets slut.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades den 18 februari 2008, i enlighet med gällande publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Kapitalvinststatistik enligt nuvarande metod publicerades första gången för inkomstår 2005. Statistiken för inkomstår 2006 har producerats huvudsakligen på samma sätt som inkomstår 2005. År 2005 och 2006 är därför jämförbara, se dock skillnader i nedanstående stycke.

En skillnad jämfört med 2005 är att det för 2006 endast har beräknats kapitalvinster/förluster för personer som har uppgift om taxerad kapitalvinst/förlust. År 2005 beräknades en vinst/förlust för alla personer med någon registrerad uppgift om kapitalvinst/förlust, även om kapitalvinsten/förlusten enligt taxeringen var 0 kronor.

I 2006 års statistik har justeringar av framräknade vinster/förluster gjorts för personer som har stor restvinst/förlust (minst 1 miljon kronor), om denna restpost avviker stort från personens taxerade vinst/förlust. Detta görs för att eliminera extrembelopp som uppstått på grund av uppenbara felregistreringar. Drygt 300 personer berörs av justeringen.

För inkomståren 1999-2001 samt 2003 har urvalsbaserade undersökningar av befolkningens kapitalvinster och kapitalförluster genomförts. Dessa undersökningar baseras på undersökning Hushållens ekonomi (HEK), som de aktuella åren utökades med ett tilläggsurval för personer med stora kapitalvinster. Nuvarande statistik baseras på andra uppgiftskällor och metoder, varför statistiken inte är fullt jämförbar med resultaten från tidigare undersökningar. Uppgifterna över totala *taxerade* kapitalvinster/förluster som redovisas för år 1991-2006 är dock jämförbara över tid. Vid jämförelser av de taxerade vinster/förlusterna mellan åren bör man dock tänka på att reglerna vid beskattning av kapitalvinster/förluster har förändrats genom åren.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan olika grupper bedöms vara god. Det är dock troligt att höga vinster/förluster kontrolleras och granskas oftare av Skatteverket efter det att blanketterna registrerats jämfört med småvinster/förluster. För personer med höga vinster/förluster finns det större andel oförklarade vinster/förluster (restposter) än det finns för personer som har mindre vinster/förluster. Detta påverkar jämförbarheten mellan grupperna.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Genom personnumren i individregistret kan kapitalvinstuppgifterna kopplas till andra individdata som innehåller personnummer. Statistiken kan även sam användas med exempelvis inkomst- och förmögenhetsstatistiken. Se 4.2 avseende taxerade kapitalvinster/förluster.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Kapitalvinststatistik redovisas på SCB:s webbplats: www.scb.se/HE0109 Här finns efterfrågade tabeller över kapitalvinster/förluster för kvinnor och män, åldersgrupper och kommuner. I samband med publicering släpps också pressmeddelanden som finns på SCB:s webbplats.

5.2 Presentation

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster presenteras på SCB:s webbplats, huvudsakligen i form av tabeller.

5.3 Dokumentation

Statistiken är dokumenterad i form av beskrivning av registerinnehåll, variabelinnehåll samt definitioner av begrepp och variabler.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på uppdragsbasis specialbearbetningar av kapitalvinststatistiken. Efter särskild prövning kan forskare och utredare få tillgång till avidentifierade mikrodata för egna bearbetningar.

5.5 Upplysningstjänster

Enheten för ekonomisk välfärd (BV/EV) ansvarar för statistiken. Inkomst- och förmögenhetsstatistikens gruppteleson: 019-17 68 50. E-postadress: formogenhet@scb.se